

ניתן לרכוש מנוי למהדורת אינטרנט של "משפט העבודה והסכמים קיבוציים":

<http://www.glima.info/prices.html> : למחירים לחץ על הקישור

<http://www.glima.info/benefits.html> : להסבר לחץ על הקישור

חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג - 1963

חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג - 1963, ותקנות ופסיקה לפיו

תוכן סעיפי החוק

סעיף	עמ'	סעיף	עמ'
מראי מקום בספר החוקים	6	13. חישוב הפיצויים לפי שכר מינימום	91
1. הזכות לפיצויי פיטורים	84	14. פיצויים ותגמולים	91
2. רציפות בעבודה	84א	15. פיצויים וגימלת פרישה	92
3. אימתי פיטורים אינם פוגעים בזכויות	85	16. פיטורים ללא פיצויים	92
4. מעסיק שנפטר	85	מכוח הסכם קיבוצי	92
5. עובד שנפטר	85	17. פיטורים ללא פיצויים מכוח פסק דין	92
6. התפטרות לרגל מצב בריאות לקוי	86	18. אישור	92
7. התפטרות של הורה	86	19. זכות עדיפות לחזור לעבודה ופיצויי פיטורים	93
התקנות בדבר חובת מסירת הודעות למעביד			
7א. התפטרות עקב שהייה במקלט לנשים מוכות	97	20. הבטחת צבירת הפיצויים בהסכם קיבוצי	93
8. התפטרות לרגל העתקת מגורים	87	21. צו הפקדה	93
9. אי חידוש חוזה עבודה	88	22. סוגי מעסיקים	93
9א. זכאות לפיצויי פיטורים בעת חילופי קבלנים במקום העבודה	89	23. תקנות בדבר הכספים שהופקדו	93
10 (פיצויים ותקופת חניכות - בוטל בתיקון מס' 7)	89	24. גביה	94
11. התפטרות אחרת שדינה כפיטורים	89	25. מועד ההפקדה	94
11א. פיצויים למתגייס למשטרה	90א	26. סכומים משוריינים	94
12. שיעור הפיצויים	90ב	27. זכות בכורה	95
תקנות שיעורי פיצויי פיטורים לעובד בשכר			
13. חישוב שכר עבודה	91	28. שכר הכולל פיצויי פיטורים	95
תקנות חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים - פרק 10.10.01			
13א. חישוב הפיצויים כשהשכר הופחת זמנית	91	29. פשרה והודאת סילוק	95
		30. המדינה כמעסיק	95
		31. שמירת זכויות	96
		32. חובת התייעצות	96
		33. ביצוע ותקנות	96
		34. תחילה	96
		תקנות בדבר חובת הודעה למעביד לפי סעיף 7(ד) לחוק	
		97	

פסיקה

(ראה גם פסיקה בהערות לסעיפי החוק)

עמוד

נושא

מבוא

מטרות החוק וטעמיו	6א
האבחנה המרכזית שבחוק: "פיטורים" לעומת "התפטרות" וסיום יחסי עבודה בדרכים אחרות	8
ביקורת האבחנה הנ"ל - חוק שגורר חוסר ודאות, עושק והתדיינות מרובה	8א
תשלום פיצויי פיטורים מופחתים - פיטורים לעומת התפטרות	8ב
1 ראה את מראי המקום של החוק (ההפניות לספר החוקים), בהערה מיד אחרי תוכן העניינים (בעמ' 6 להלן).	1

10.10

1

מהדורת 2019 - עדכון מס' 177

www.glima.info

תחולת החוק

- 9 תחולה על "עובדים" - סעיף 1(א) לחוק . . . . .
- 9 הוצאת מתמחים במשפטים מתחולת החוק - וחריג עקיף . . . . .
- 9 תחולה טריטוריאלית - הפניה . . . . .
- 9 תחולת החוק על תקופות העסקה הקודמות למועד חיקוקו . . . . .

איסור ויתור על זכויות (קוגנטיות) - גם סעיפים 28, ו- 29 לחוק

- 10 ויתור, השתק, מניעות, פשרה, פישור ובוררות - הפניות . . . . .
- 10 פשרה והודאת סילוק - סעיף 29 לחוק . . . . .
- 15 "שכר כולל" - סעיף 28 לחוק . . . . .
- דין תשלומים שנעשו לפני התגבשות העילה (הלוואה על חשבון פיטורים, תשלום מראש ועוד) . . . . .
- 16 חריג לקוגנטיות - "חוק איזורים חופשיים" . . . . .
- 17

היחס לזכויות ממקורות אחרים - גם סעיף 31 לחוק

- 17 זכות ל"פיצויי פיטורים" שלא מכוח החוק . . . . .
- 18 שמירת זכויות - סעיף 31 רישא . . . . .
- 19 האבחנה בין פיצויי פיטורים לבין פיצויים בגין פיטורים שלא כדין . . . . .

"מעביד אחד", "מקום עבודה אחד" או "משרה אחת" - סעיפים 1, 9א ו- 12

- 21 אבחנה בין שינוי בבעלות על מקום העבודה, לבין שינוי בזהות המעביד . . . . .
- 21 מעביד אחד אִן מקום עבודה אחד . . . . .
- 22 זכויות התלויות במקום העבודה - מבוא . . . . .
- 22 הגדרת "מקום עבודה" . . . . .
- רשת מסעדות עשויה להחשב למקום עבודה אחד (ומעבידים במשותף) - וגם אשכול חברות (קונצרן)? . . . . .
- 23 הגדרת "מקום עבודה" לענין עובדי חברות כוח אדם . . . . .
- 24 העברת מפעל ממקום למקום וחילופי מעבידים בו זמנית . . . . .
- חילופי מעבידים והמשך עבודה באותו המקום - שאלת הזכאות לפיצויי פיטורים (גם סעיף 9א לחוק) . . . . .
- 24 שני מקומות עבודה שונים, או שתי משרות שונות, אצל מעביד אחד . . . . .
- 25 פיטורים חלקיים? . . . . .
- 27 אפשרות פטור למעביד האחרון בגין תקופות קודמיו . . . . .
- 28 מעבר ממקום למקום אצל אותו מעביד ונתחלפו המעבידים - סעיף 1(ב) . . . . .
- 29

"עובד עונתי" - סעיפים 1(א), ו- 11(ב) לחוק

- 29 "עובד עונתי" - סעיפים 1(א), ו- 11(ב) לחוק . . . . .
- 2

רציפות זכויות - סעיף 2(9)

רציפות זכויות - סעיף 2(9) 31

פיטורים סמוך לסוף שנת העבודה הראשונה: מניעת השתמטות - סעיף 3

הגדרת "סמיכות" לסוף שנת העבודה הראשונה 32

הנטל שעל המעביד: להוכיח שלא פיטר מתוך כוונה להמנע מתשלום הפיצויים . 33

פטירה, פשיטת רגל או התפרקות המעביד - סעיף 4

הפניות 33

הפסקת עבודה בפועל 34

דרישה לקשר סיבתי בין הארוע לפי סעיף 4 לבין הפסקת העבודה 34

עובד שנפטר - סעיף 5

תנאי תחולת סעיף 5 35

הפיצויים לפי סעיף 5 אינם חלק מהעזבון - סעיף 5(ג) 36

חוסר אפשרות לקזז חוב העובד מפיצויי פיטורים ע"פ סעי' 5 - הפניה 36

זכויות שאירים לעומת זכויות העזבון והיורשים 36

עובד שנפטר בתקופת הודעה מוקדמת להתפטרות 37

עובד קבוע שנפטר בשירות צבאי - הפניה 37

התפטרות בשל מצב בריאות העובד או בן-משפחתו - סעיף 6

הפניות לפרקים 10.17 ו- 10.22.4 38

דרישת הקשר הסיבתי בין מצב הבריאות לבין ההתפטרות 38

"סיבה מספקת להתפטרות" - אין צורך בחוסר יכולת מוחלט 38א

שינוי והתאמת תנאי העבודה למצב הבריאות - ושאלת הצדקת ההתפטרות. . 38ב

בריאות בן- משפחה - אין צורך שההתפטרות תעשה על מנת לטפל בו או לטובתו 41

דרכי ההוכחה 42

דרכי ההוכחה - תעודות רפואיות 43

העבודה אינה צריכה להיות הגורם לבריאות הלקויה 45

היחס בין פיצויי פיטורים לבין גמלת נכות 45

התפטרות של הורה - סעיף 7

הודעה מוקדמת על הכוונה להתפטר לאחר הלידה 45

צורך בהפחתת שעות העבודה על מנת לטפל בילד, והתפטרות 46

צורך בעבודה הקרובה לבית והתפטרות 47

הפניות 47

חזקה בדבר סיבת ההתפטרות 47

אי-חידושו של חוזה לתקופה קצובה - סעיף 9

48 ..... הגדרת "חוזה עבודה לתקופה קצובה" - הפניה

48 ..... היחס בין סעיף 9 לבין סעיף 11(א) לחוק - הפניה

48 ..... קציבת התקופה לא חייבת להעשות עם כריתת החוזה

48 ..... הצעה לא-פורמאלית לחידושו

48 ..... הצעה לחידוש החוזה צריכה להיות עם אותו המעביד ובתנאים זהים (או משופרים?)

48 ..... חידוש החוזה בסמוך לאחר סיומו

49 ..... חוזה אשר אינו ניתן לחידוש (חוזה למשימה מוגדרת)

התפטרות לאחר גיל פרישה - סעיף 11(ה)

50 ..... העדר דרישה לסיבתיות בין הגיל לבין ההתפטרות

50 ..... עובד שנתקבל לעבודה לאחר גיל פרישה

50 ..... פסיקה נוספת לענין סעיף 11(ה) - הפניה

שיעור פיצויי הפיטורים - סעיף 12

51 ..... היחס בין סעיפים 12 ו-13 לחוק

51 ..... ביטול האבחנה בין עובד בשכר לבין עובד במשכורת - החל מיום 1.8.83

51 ..... הגדרות: "עובד בשכר" ו"עובד במשכורת"

53 ..... עובד ששונה דפוס העסקתו מ"עובד בשכר" ל"עובד במשכורת"

53 ..... חישוב "שכר שבועיים"

הפרשות לקרן או לקופה, במקום פיצויי פיטורים - סעיף 14

מבוא

54 ..... הגדרה ואבחנה: "במקום" לעומת "על חשבון"

54 ..... כלל, וחריגים לכלל

55 ..... תוצאות העדרו של הסדר לפי סעיף 14 - הפניה

הגדרות

55 ..... הגדרת "הסכס קיבוצי" לצורך סעיף 14 - לפי חוק הסכמים קיבוציים

55 ..... הגדרות: "קופת תגמולים", "קרן פנסיה" או "קרן כיוצא באלה"

תנאים מקדמיים

56 ..... תנאי מקדמי - לעובד יש זכות משפטית בכספים

56 ..... תנאי מקדמי - הפרשה בפועל לקרן או קופה החיצוניות למעביד

57 ..... הפרשה במקום פיצויי פיטורים מכוח צו הרחבה

תוכן ההסדר ותרופות

57 ..... מועד תחילתו של הסדר לפי סעיף 14, ואפשרות לתחילה רטרואקטיבית

58 ..... שאלת גובה ההפרשות בהסדר לפי סעיף 14

59 ..... תוצאות אי-העברת הפרשות על חלק מרכיבי השכר הרלוונטיים

62 ..... דין הסדר לפי סעיף 14 בעת שינוי שיעורם של פיצויי הפיטורים בחוק

נטל ההוכחה

62 ..... נטל ההוכחה לענין סעיף 14, ולענין העברת ההפרשות בפועל

אישור השר

63 ..... אצילת סמכות שר העבודה

63 ..... אישור פרטני

אישור כללי בדבר תשלומי מעבידים לקרן פנסיה ולקופת ביטוח במקום

64 ..... פיצויי פיטורים

הפרשות "על חשבון" פיצויי פיטורים

66 ..... הרקע להלכה - הפניה

66 ..... הגדרה: "על חשבון" פיצויי פיטורים - הפניה

67 ..... תנאי מקדמי - יעוד הכספים

68 ..... יעוד הכספים לפי בחירת העובד

70 ..... מקור מעורב של הכספים - הן מהפרשות העובד והן מהפרשות המעביד

70 ..... שליטת המעביד בכספים כתנאי מוקדם?

שלילת הזכות לפיצויי פיטורים בשל זכאות לגימלה - בחקיקה

70 ..... סעיף 15 לחוק פיצויי פיטורים

72 ..... סעיף 39 לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל - 1970

72 ..... היחס בין סעיף 15 הנ"ל לבין סעיף 39 הנ"ל

א72 ..... סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים - הפניה

שלילת הזכות לפיצויי פיטורים בפרישה לפנסיה - הפסיקה

א72 ..... מסגרת הדיון

א72 ..... הלקונה בחוק, תהליך סגירתה והמורכבות בהלכה - דברי הסבר

73 ..... הזכאות לפיצויי פיטורים תלויה בדרך הסדרת זכויות הפנסיה

75 ..... התנאים בהם תחשב תוכנית פנסיה לראויה (וכן ערבות הדדית קיבוצית)

77 ..... פרישה לפנסיה מוקדמת והזכאות לפיצויי פיטורים

עמוד

נושא

77 ..... הסכמה על זכות כפולה

78 .. פרישה מוסכמת לעומת פרישה שאינה מוסכמת - האם אבחנה בעלת נפקות? ..

78 ..... מכשולים בדרכה של ההלכה - סעיפים 9(א) ו-11(ה) לחוק

סכומים משוריינים - סעיף 26

79 ..... מטרת הסעיף - הגנה על הכספים מפני המעביד, נושיו ונושי העובד?

א80 ..... הפניות לדין כללי ולחקיקה קשורה ודומה

א80 ..... הגדרת "קופת גמל" לצורך סעיף 26

א80 ..... עיקול לטובת עובד וצו מניעה נגד משיכת כספים (וחיוב קופה ששחררה כספים שלא כדין)

ב80 ..... תקרת הסכומים המשוריינים לפי סעיף 26

ב80(1) ..... השבת הפקדות עודפות למעביד או לנושה המעביד (וסמכות עניינית)

ג80 ..... העברת קופה ממעביד לחליפו

כללים דיוניים

ד80 ..... נטל ההוכחה בדבר עצם הזכאות לפיצויי פיטורים, ומבנה העילה

82 ..... נטל ההוכחה בדבר הרציפות בעבודה

82 ..... הנטל להוכיח תשלום פיצויי פיטורים או הפקדות על חשבונם

83 ..... מועד התגבשות עילת התביעה והתיישנות

הפניות :

לענין המועד לתשלום פיצויי הפיטורים ופיצויים בשל הלנתם, ראה סעיף 20 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, בפרק 10.3 לעיל.

לענין הגדרת "פיטורים" ו"התפטרות" ראה בפרק 10.10.1 להלן.

לענין הרחבת היקף הזכאים לפיצויי פיטורים, ראה סעיף 43(ב) לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התשי"ט - 1951, בפרק 10.12 להלן.

לענין זכאות לפיצויי פיטורים בגין תקופת אי-העסקה בשל פיטורים בטלים, ראה בפרק 10.7 תחת הכותרת הראשית "הגבלות על פיטורי עובדת בהריון - סעיף 9 לחוק", ותחת כותרת המשנה, "הזכאות לפיצויי פיטורים".

(המשך בעמוד א6)²

2 הערת מראי המקום:

החוק פורסם בס"ח 404, התשכ"ג, עמ' 136, הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 493, התשכ"ב, עמ' 88 (**תיקון טעות** בס"ח 412, התשכ"ד עמ' 37). החוק ניתן להלן כפי שתוקן בס"ח 433, התשכ"ד, עמ' 167 - **תיקון מס' 1**; בס"ח 461, התשכ"ה, עמ' 215 - **תיקון מס 2**; בס"ח 708, התשל"ג עמ' 222 - **תיקון מס 3**; בס"ח 712, התשל"ג עמ' 258 - **תיקון מס 4**; בס"ח 795, התשל"ו, עמ' 96 - **תיקון מס' 5**; בס"ח 835, התשל"ז, עמ' 27 - **תיקונים מס 6 ו- 7**; בס"ח 845, התשל"ז, עמ' 87 - **תיקון מס' 8**; בס"ח 851, התשל"ז, עמ' 115 - **תיקון מס' 9**; בס"ח 856, התשל"ז, עמ' 153 - **תיקון מס' 10**. (המשך ההערה בעמוד הבא)